

BIBLIOTECA CENTRALĂ A UNIVERSITĂȚII DE STAT DIN MOLDOVA 1946

**Lilia Dogoter
Elena Harconița**

Biblioteca Centrală a Universității de Stat din Moldova (BCU) este o componentă de bază în structura universitară, un pilon important de sprijin al educației și cercetării academice, care promovează și valorifică patrimoniul cultural științific îmbinând armonios tradiția cu inovația. În urma evaluării bibliotecilor, prin Ordinul nr. 4 din 17.01.2023 al Ministerului Culturii al Republicii Moldova, BCU deține categoria superioară.

BCU a fost fondată în anul 1946, la 1 octombrie, concomitent cu Universitatea de Stat din Chișinău (astăzi, Universitatea de Stat din Moldova). Primele volume care au stat la temelia colecțiilor bibliotecii au fost donațiile masive oferite de centrele universitare din Moscova, Sankt Petersburg, Kiev, Odesa, Saratov, Kazan, Tomsk și alte orașe din fosta URSS, ceea ce a permis ca în primul an de activitate biblioteca să dețină deja circa 20 de mii de volume, iar în anul 1948 colecția bibliotecii constituia deja peste 100 de mii de volume.

Anul 1947 a fost unul definitoriu, când BCU a obținut dreptul la depozit legal, care nu a funcționat imediat, dar cu regularitate și a asigurat în următorii ani completarea constantă și sistematică a colecțiilor. Drept rezultat, la începutul anului 1966 se înregistrează deja 1 000 000 de unități documentare. Sursa de achiziție era nu doar depozitul legal, dar și diverse donații precum schimbul interacademic de documente realizat la nivel național și internațional. În funcție de constituirea noilor facultăți, specialități și specializări, colecția bibliotecii crește, se îmbogățește conținutul, accentele fiind puse nu doar pe cantitate, dar și pe calitatea acesteia. În prezent Biblioteca deține o colecție multidisciplinară, în diverse limbi, de circa 1 300 000 de documente.

Pe parcursul anilor, BCU a fost dirijată de mai mulți manageri: I. Linik (1946), N. Olșevschi (1946-1948), P. Danilkin (1948-1960), V. Olhovic (1960-1964), E. Vasilenco (1964-1972), I. Madan (1972-1974), A. Novac (1974-1994), T. Spinei (1994-1998), E. Zasmenco (1998-2021), L. Dogoter (2021-prezent).

Din anul 1966 aceasta este abilitată cu funcția de Centru biblioteconomic departamental pentru bibliotecile din rețeaua instituțiilor de învățământ superior și mediu de specialitate. Biblioteca desfășoară o activitate complexă și cu impact

semnificativ, dezvoltând o colecție multidisciplinară de documente, produse și instrumente informaționale. Ea asigură accesul la resurse electronice, baze de date internaționale, servicii și tehnologii moderne, consolidându-și statutul de partener esențial și de încredere în procesul de educație și cercetare.

Deplasarea accentelor de pe asigurarea documentară a utilizatorilor pe asigurarea accesului la informații a determinat noi priorități și direcții în activitatea Bibliotecii. În acest sens, BCU și-a extins activitatea și promovează orientarea spre utilizator drept una din valorile sale de bază, subliniind accesul la informație, diversificarea și modernizarea serviciilor, implementarea inovațiilor și tehnologiilor digitale.

Utilizatorii beneficiază de o gamă diversă de servicii informaționale gratuite în susținerea procesului de instruire și cercetare: împrumut de documente la domiciliu; împrumut de documente în sălile de lectură; acces liber la raft, împrumut interbibliotecar național de documente; acces la catalogul online; acces la sistemul de cataloage tradiționale; acces la baze de date; suport în elaborarea listelor bibliografice pentru curriculumul universitar; atribuirea indicilor CZU la teze de doctorat și articole științifice; elaborarea cercetărilor bibliografice tematice la cerere; elaborarea listelor bibliografice privind asigurarea documentară a disciplinelor (în cadrul acreditării programelor de licență, masterat, școlilor doctorale); servicii de referințe (tradiționale, prin telefon, e mail, alte canale de comunicare); servicii scientometrice (prezența universității în baze de date internaționale (Scopus, Web of Science), identificarea factorului de impact al publicațiilor științifice, identificarea h-indexului cercetătorilor, identificarea revistelor în scopul publicării rezultatelor cercetărilor); asistență și suport în crearea și gestionarea profilurilor de cercetător; livrare electronică de documente; acces la internet prin rețea și WiFi; acces la echipamente; alte servicii și facilități.

Biblioteca oferă cercetătorilor acces autorizat la baze de date prestigioase precum Springer Link; platforma Research4Life; platforma EBSCO și un șir de baze de date oferite în cadrul Consorțiului Resurse Electronice pentru Moldova (Oxford University Press; Cambridge University Press; Duke University Press; Edward Elgar Publishing; IOPscience; Open Edition ș.a.).

Sunt dezvoltate propriile produse și instrumente de informare, între acestea catalogul online (software specializat de bibliotecă ALEPH 500), catalogul partajat al bibliotecilor universitare (LibUnivCatalog), Repozitoriul Instituțional USM, Biblioteca Digitală, buletinul anual de achiziții (format electronic), ghiduri, materiale promoționale.

Pagina web și profilurile BCU pe rețelele sociale, de asemenea, sunt instrumente de informare și de promovare a activității și serviciilor prestate. În scopul căutării, regăsirii, evaluării critice și utilizării eficiente a informațiilor, bi

bliotecarii oferă utilizatorilor instruire (în format online și offline) privind formarea competențelor de cultura informației.

Anual, sunt organizate activități de informare (expoziții, zile de informare, zilele specialistului etc.), acțiuni cu caracter academic, educativ, cultural, de recreere (lecții publice, mese rotunde, campanii de promovare a lecturii, lansări și prezentări de carte, zilele bibliotecii, întâlniri cu personalități notorii din diverse domenii etc.).

De remarcat sunt ciclurile de activități desfășurate în cadrul Săptămânii Internaționale a Accesului Deschis, Săptămânii Științei Deschise, Noptii Cercetătorului, Zilei Naționale a Lecturii ș.a.

Alături de alte șase biblioteci universitare din Republica Moldova și patru din țările europene, BCU a participat, cu statut de partener național, la implementarea proiectului Modern Information Services for Improvement Study Quality (MISISQ) din cadrul programului TEMPUS (2013-2016). Realizarea obiectivelor acestuia a permis modernizarea serviciilor informaționale oferite utilizatorilor.

BCU s-a aflat printre cele 18 biblioteci universitare care au realizat Proiectul „Modernizarea serviciilor bibliotecilor universitare din Republica Moldova” (2016-2019), finanțat de Programul Norvegian de Cooperare în domeniul Învățământului Superior cu Eurasia.

În anul 2023 a fost lansat Proiectul „Biblioteca Digitală”, implementat cu sprijinul financiar al Guvernului Japoniei prin Programul de Granturi „Kusanone”. Proiectul are scopul de a conserva și a prezerva patrimoniul cultural-științific universitar, a promova colecțiile rare și a facilita accesul online la resurse unicate.

În cadrul BCU, funcționează Centrul de Informare Europeană, constituit (2011) în baza acordului de colaborare între USM și Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova, având scopul de a asigura accesul utilizatorilor la informații privind instituțiile, valorile, politicile și programele Uniunii Europene.

BCU continuă să îndeplinească această funcție, oferind asistență metodologică de specialitate bibliotecilor din rețeaua instituțiilor de învățământ superior de stat și private.

Specialiștii BCU reprezintă instituția în structuri profesionale de rang național, precum Consiliul Biblioteconomic Național și Comitetul Tehnic (CT 1) Biblioteconomie, Informare, Documentare din cadrul Institutului de Standardizare din Moldova. Biblioteca dezvoltă și consolidează parteneriate profesionale cu diverse instituții infodocumentare din țară și de peste hotare. Utilizatorii BCU beneficiază de un spațiu de lectură constituit din patru săli specializate cu acces liber la raft (180 de locuri), două săli pentru deservirea beneficiarilor la cerere, o sală dotată cu echipamente, destinată accesului la resurse informaționale electronice și acces la internet.

Cel mai prețios capital al BCU rămâne echipa sa de profesioniști – oameni dedicați, cu înalte competențe și devotament față de profesia de bibliotecar și

instituția pe care o reprezintă. La 1 septembrie 2025, în bibliotecă activau 28 de specialiști cu studii superioare de profil, trei dintre ei dețin categoria superioară de calificare, 13 – categoria întâi, iar două persoane – categoria a doua.

Activitatea profesională a bibliotecarilor, în perioada de referință, a fost apreciată cu: distincția de stat Medalia „Mihai Eminescu”, diplome ale Guvernului Republicii Moldova, diplome ale Ministerului Educației și Cercetării, ale Ministerului Culturii, diplome de excelență ale Universității de Stat din Moldova și ale Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova.

A se vedea și articolele din „Calendar Național 2006”. – Chișinău, 2006. – P. 305; „Calendar Național 2016”. – Chișinău, 2016. – P. 295-296.

Bibliografie selectivă:

Cercetări în domeniul științelor astronomice și fizice la Universitatea de Stat din Moldova (1946-2000) : Contribuții bibliografice / redactor responsabil: Gh. Rusnac ; alcătuitor: S. Ermilov [et al.]. – Chișinău, 2001. – 460 p. – ISBN 9975-70-128-0.

Teologie, istorie și cultură creștină în Republica Moldova (1991-2024) : Bibliografie / alcătuitori: Octavian Moșin, Alexandra Cojuhari. – Chișinău : Lexon-Prim, 2025. – 386 p. – ISBN 978-9975-173-33-9.

Biblioteca Centrală a Universității de Stat din Moldova. Unde ne găștiți ce vă oferim? // USMMedia : [canal YouTube]. – URL: <https://www.youtube.com/watch?v=dT7EPbFru0M> (accesat : 24.09.2025).

Cojuhari, Alexandra. Creating and reviewing authority files in the context of the shared catalogue / Alexandra Cojuhari // MISISQ: Implicare. Creativi tate. Durabilitate : conferința internațională, 27-28 septembrie 2018, Chișinău. – Bălți : [S. n.], 2018. – P. 65-78. – ISBN 978-9975-50-226-9.

Cojuhari, Alexandra. Standarde de catalogare: formatul Marc 21 / Alexandra Cojuhari, Ecaterina Zasmenco // Magazin bibliologic. – 2016. – Nr 1/4. – P. 32-35. – ISSN 1857-1476.

Cojuhari, Alexandra. Tendințe moderne în prelucrarea informației : (Studiu de caz) / Alexandra Cojuhari // Analele Științifice ale Universității de Stat din Moldova : Științe umanistice. Științe sociale, 14 septembrie 2021, Chișinău. – Chișinău : CEP USM, 2021. – P. 153-156. – ISBN 978-9975-158-39-8.

Dogoter, Lilia. Creating the digital library : MSU Central library experience / Lilia Dogoter, Ecaterina Zasmenco // Competitiveness and Innovation in the Knowledge Economy, 28th International Scientific Conference, September 20-21 2024, Chisinau. – București : Editura ASE, 2025. – P. 509-514. – ISSN 3100-5527. – DOI: <https://doi.org/10.24818/cike2024.61>.

Dogoter, Lilia. Dezvoltarea bibliotecilor universitare în contextul informațional actual : [interview cu Lilia Dogoter, șefa Bibliotecii Centrale a USM] // Unda Liberă : [site]. – URL: <https://s9.ro/2fwi> (accesat : 24.09.2025).

Dogoter, Lilia. Evaluarea acti vității prin indicatori statistici : ce și cum calculează bibliotecile le universitare / Lilia Dogoter, Ecaterina Zasmenco // Știință și educație: noi abordări și perspective : Materialele conferinței științifice internaționale, 24-25 martie 2023. Seria 25. Vol. 1 : Psihologie. Biblioteca științifică. – Chișinău : CEP UPSC, 2023. – P. 331-341. – ISBN 978-9975-46 773-5. – ISBN 978-9975-46-774-2.

Harconița, Elena. Crearea spațiului informațional academic unic – soluție eficientă pentru organizarea și diseminarea informației / Elena Harconița, Ecaterina Zasmenco, Liubovi Karnaev // Revista Română de Biblioteconomie și Știința Informării. – 2012. – Nr 2. – P. 23-32. – ISSN 1841-1940.

Zasmenco, Ecaterina. Institutional repository as instrument of formation of the research capital. The case of Moldovan State University / Ecaterina Zasmenco, Alla Corovai // MISISQ: Implicare. Creativitate. Durabilitate : conferință internațională, 27-28 septembrie 2018, Chișinău. – Bălți : [S. n.], 2018. – P. 174-180. – ISBN 978-9975-50-226-9.

Zasmenco, Ecaterina. Repozitoriul instituțional – element important în realizarea Accesului deschis la cunoștințe / Ecaterina Zasmenco // Congresul consacrat aniversării a 75-a de la fondarea USMF „Nicolae Testemițanu”, 21-23 octombrie 2020 : Culegere de abstracte. – Chișinău : [S. n.], 2020. – P. 766.

Baza materială a Universității de Stat din Moldova : [cu referire la Biblioteca Centrală Universitară] // Istoria Universității de Stat din Moldova / Ion Eremia (coordonator), Anatol Petrencu, Liliana Rotaru [et al.]. – Chișinău : CEP USM, 2016. – P. 61-92. – ISBN 978 9975-71-823-3.

Biblioteca Centrală USM digitalizată // TeleradioMoldova : [canal YouTube]. – URL: <https://www.youtube.com/watch?v=Aa3m6p3FY88> (accesat : 24.09.2025).

Biblioteca USM, îmbogățită cu zeci de titluri de carte și reviste aduse de peste Prut // TV Unda Liberă : [site]. – 2024. – 13 apr. – URL: <https://rb.gy/1onuqa> (accesat : 24.09.2025).

Cozma, Valeriu. Baza materială. Structurile auxiliare și tehnico-informaționale ale USM : [3. Biblioteca Centrală Universitară, p. 444-450] / Valeriu Cozma // Istoria Universității de Stat din Moldova, 1946-1996 / Valeriu Cozma. – Chișinău, 1996. – P. 439-472. – ISBN 9975-923-03-8.

De la tipar la digital : USM dă o nouă viață cărților vechi // Unda Liberă : [canal YouTube]. – URL: <https://www.youtube.com/watch?v=4mHEIAPHzU4> (accesat : 24.09.2025).

Multilingvismul: un avantaj și un angajament comun al Uniunii Europene : Consemnăm împreună Ziua Europeană a Limbilor // USMMedia : [canal YouTube]. – URL: https://www.youtube.com/watch?v=T6FEFE_iPHA&t=19s (accesat : 22.09.2025).

Universitatea de Stat din Moldova : [cu referire la Biblioteca Centrală] // Almanah enciclopedic. Perioada de tranziție anii 1989-2008. Vol. 1 / Ioan Gh. Odainic. – Chișinău : Pontos, 2009. – Vol. 1. – P. 185-188. – ISBN 978-9975-51-060-8.

Universitatea de Stat din Moldova marchează Ziua Națională a Lecturii printr-o expoziție inedită // Unda Liberă : [site]. – 2025. – 14 febr. – URL: <https://s9.ro/2fwh> (accesat : 22.09.2025).

Ziua Europeană a Limbilor, marcată la Biblioteca Centrală a Universității de Stat din Moldova // USMMedia : [canal YouTube]. – URL: <https://www.youtube.com/watch?v=aRwfZwH2Pfs> (accesat : 24.09.2025).

Ziua Națională a Lecturii la Universitatea de Stat din Moldova // TV Unda Liberă : [canal YouTube]. – URL: <https://www.youtube.com/watch?v=2UhF1mREY4Y> (accesat : 24.09.2025).